MEMO

MONITORING UITVOERING STRATEGISCHE VISIE SOCIAAL DOMEIN

Context
Tijdens de commissievergadering Inwonerszaken van 12 november 2024 is een nadere toelichting gegeven op de strategische visie van het Beekse sociale domein. Deze inhoudelijke behandeling heeft de commissieleden het inzicht verschaft rond diverse “technische” aspecten, waaronder de mate waarin de effecten van de nieuwe visie meetbaar worden gemaakt, vast te leggen in prestatie- indicatoren (KPI’s). Hierbij is het van belang dat de te onderscheiden KPI’s passen bij de verschillende verantwoordelijkheden van de gemeenteraad en het college. In deze memo wordt hierover in de nadere informatie voorzien, als ook de route om tot KPI’s te komen.

Voor de gemeenteraad zijn KPI’s aan de orde die de raad in staat stellen erop toe te zien dat het college eraan werkt de doelen te realiseren en dat dit binnen het budget plaatsvindt. Dit is wat men noemt de controlerende rol van de raad. Dit vormt dus de achterkant van wat de raad vooraf heeft laten weten belangrijk te vinden (de kaders) voor het sociaal domein.
De verantwoordelijkheid voor de **uitvoering** van de strategische visie ligt bij het college, die reeds een brede set aan indicatoren volgt op het gebied van het sociale domein. Overigens worden deze de afgelopen jaren **ter kennisname** per kwartaal in de vorm van een Kwarap sociaal domein gedeeld met de commissie Inwonerszaken.
Het college zal o.b.v. de nieuwe strategische visie sociaal domein extra indicatoren definiëren en volgen bovenop de reeds bestaande set.

Waarom een strategische visie en waarop gebaseerd
Gezien enerzijds diverse ontwikkelingen (zowel vanuit de VNG, wetswijzigingen, adviezen vanuit het Rijk) binnen het sociaal domein en anderzijds het stijgend gebruik van voorzieningen en de financiële uitgaven (die we door de constante monitoring van onze cijfers in beeld hebben), is een vernieuwde, integrale, langetermijnkoers noodzakelijk om met in stand houding van een kwalitatief goed sociaal domein naar een financieel houdbare situatie te bewegen. De voorliggende strategische visie sociaal domein voor de gemeente Beek is gebaseerd op nieuw landelijk beleid en onderzoeken die daaraan ten grondslag liggen, vertaald naar de Beekse situatie.

Meten binnen het sociaal domein
Uit diverse onderzoeken en artikelen (o.a van Movisie, Binnenlands Bestuur, Sociaal web, Kwaliteitskompas) blijkt dat meten binnen het sociaal domein geen eenvoudige taak is. Kort samengevat is dit vooral een combinatie van “tellen en vertellen”.
Uit de artikelen blijkt dat als je wilt meten in het sociaal domein je dit moet doen met een beperkt aantal KPI’s gerelateerd aan de activiteiten die je wil uitvoeren en gekoppeld aan de doelen. Daarnaast moet je gebruik maken van een impactmeting (kwalitatief; review/interviews). Naast een beperkt aantal KPI’s moet je vroege signalen van mogelijke verandering blijven monitoren. Dit alles vooral gericht op kwaliteit en outcome in het sociaal domein. Datagedreven werken helpt om sociaal domein effectiever en efficiënter in te richten. Dit doen we nu al met de gegevens die in de kwartaalrapportages sociaal domein staan. Als we dit willen optimaliseren, dan is specifieke kennis en expertise nodig op het gebied van onderzoek en data-analyse.

Uitvoering door het College
Zoals hierboven al aangegeven is de strategische visie niet alleen gebaseerd op landelijke ontwikkelingen, maar vloeit ook voort uit sociaal maatschappelijke ontwikkelingen die vragen

om noodzakelijke veranderingen om de dienstverlening in het sociaal domein in de toekomst kwalitatief goed maar ook financieel houdbaar te houden. Deze opgave komt tot uitdrukking in reeds bekende cijfers en bestaande indicatoren die we vanuit de uitvoering monitoren, zoals CBS-data en gegevens uit onze eigen kwartaalrapportages sociaal domein. Het gaat hierbij o.a. om:

- Aantal inwoners met problematische schulden
- Aantal Inwoners/ huishoudens op niveau sociaal minimum
- Percentage van de beroepsbevolking dat in duurzame, betaalde arbeid zit, inclusief tijdelijke of parttime banen.
- Aantal inwoners dat gebruik maakt van aanvullende inkomensvoorzieningen en / of armoederegelingen.
- Aantal inwoners in armoede
- Aantal ingeschreven mantelzorgers
- Aantal jeugdhulpvoorzieningen
- Aantal Wmo voorzieningen

In het uitvoeringsplan staan per maatschappelijke opgave de doelen, de acties en de gewenste resultaten genoemd. Om op zowel korte als lange termijn te monitoren of de gewenste resultaten worden bereikt, zodat we ook tijdig kunnen (bij)sturen op de acties gaan we de voortgang continue meten.

Wat gaan we meten en hoe gaan we dat doen?
Op basis van de indicatoren die we nu al verzamelen (zie hierboven) vanuit onder andere de cliënt ervaringsonderzoeken, de burgerpeiling van onze gemeente, de dashboards die worden gebruikt voor de kwartaalrapportages sociaal domein, de gezondheidsmonitors van de GGD, de CBS cijfers, zullen we de relevante indicatoren zowel voor de korte, middellange als lange termijn blijven meten en monitoren. Naast het monitoren en evalueren van de reguliere dienstverlening binnen het sociaal werk, zal MIK&PIW Groep ditzelfde doen voor hun extra inzet m.b.t. het versterken van de sociale basis (versnellingsplan). Daarbij zal MIK&PIW Groep vooral ook inzetten op feedback vanuit de inwoners d.m.v. interviews/reviews.
Dit cyclisch proces is visueel uitgewerkt in bijlage 1.

Terugkoppeling aan de raad
Aangezien het voor de raad van belang is erop toe te zien dat de strategische visie goed wordt uitgevoerd en op lange termijn moet kunnen toetsen of de gestelde doelen zijn behaald, zijn de volgende KPI's (deze worden nog afgestemd met een extern bureau) voor de raad opgesteld:
Sociale basis:

- Percentage inwoners met toegenomen veerkracht/weerbaarheid inwoners (vergroting samenredzaamheid)

Bieden van bestaanszekerheid:

- Percentage inwoners dat een voldoende en voorspelbaar inkomen, een woning, toegang tot zorg en onderwijs en een buffer voor onverwachte uitgaven heeft

Vergroten van kansengelijkheid:

- Percentage inwoners dat gebruik maakt van informele hulp (buren, vrienden, verenigingen), i.p.v. formele hulp (individueel geïndiceerde hulp, zoals Wmo en jeugd)
- Percentage inwoners dat gebruik maakt van collectieve i.p.v. individuele voorzieningen (preventieve collectieve en individuele voorzieningen MIK&PIW).

Bevorderen van gezond samenleven

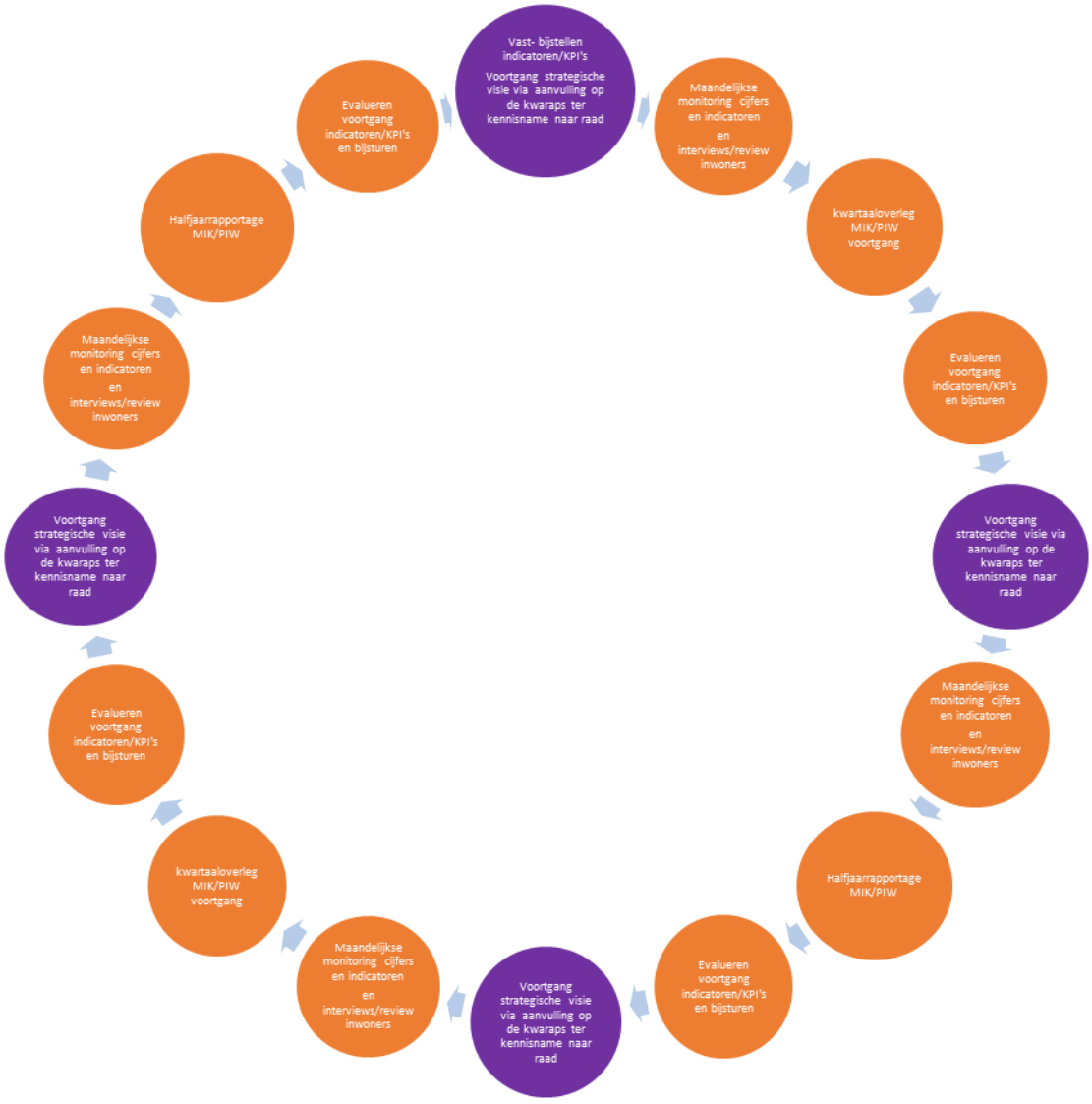
- Percentage inwoners dat deelneemt aan lokale initiatieven die zien op gezond leven, bewegen en ontmoeten.

Daar het voor de raad lastig is de doelen te blijven monitoren als de resultaten (zie bovengenoemde KPI's) pas op lange termijn (8 a 10 jaar) te meten zijn, zullen we tussentijds de raad informeren over de voortgang.
Aan de kwartaalrapportages sociaal domein zal een hoofdstuk over de uitvoering van de strategische visie worden toegevoegd zodat de raad en commissie ieder kwartaal op de hoogte worden gebracht van de voortgang en de actuele stand van zaken.
In de subsidiebeschikking aan MIK&PIW Groep is vastgelegd dat de voortgang wordt besproken in de reguliere kwartaal overleggen tussen onze gemeente en MIK&PIW. Daarnaast zullen zij deze inzet verantwoorden via de halfjaarrapportage 2025.
Daarnaast kunnen we, als de raad dit wenselijk acht, via themasessie(-s) uitgebreid stilstaan bij de voortgang van de uitvoering van de strategische visie.
De uitwerking voor dit lange termijn proces is bijgevoegd in bijlage 2.

Bijlagen.:
Bijlage 1: Cyclische proces uitvoering/college (korte termijn)
Bijlage 2: Cyclisch proces raad (lange termijn)
Bijlage 3: KPI's voor uitvoering en van het college

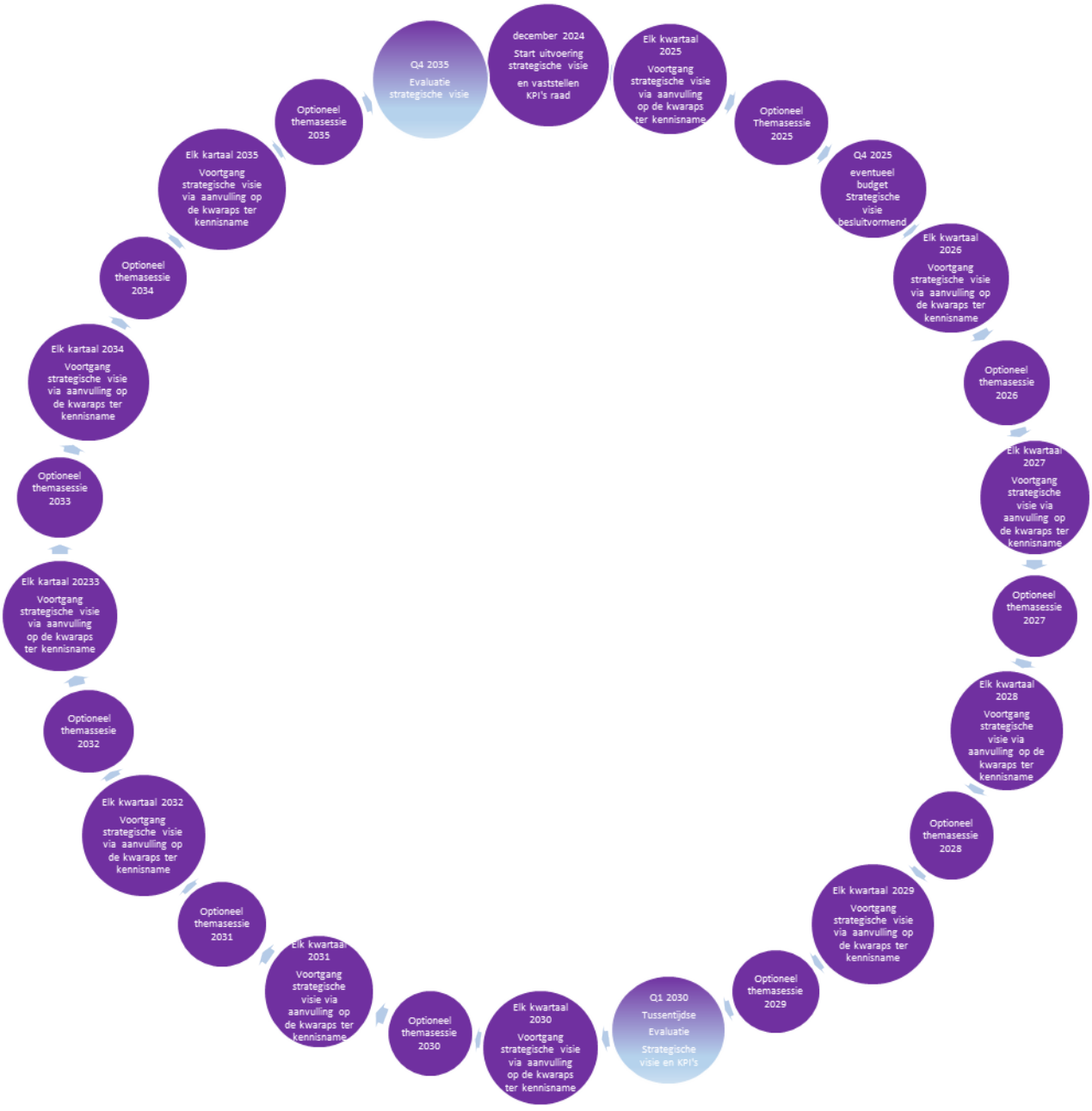
Bijlage 1 Cyclische proces uitvoering/college (korte termijn)

Jaarlijks proces

Bijlage 2 Cyclisch proces Gemeenteraad (lange termijn)

2025-2035

Bijlage 3 KPI's voor uitvoering en van het college

Uitvoering (college)
Naast het monitoren van de inzet van PIW in de kernen van Beek, gaan we uiteraard ook overkoepelend de uitvoering van de strategische visie monitoren. We hebben hieronder al enkele (concept) KPI's beschreven, die we gaan voorleggen aan een extern bureau op zowel de korte, middellange als lange termijn, met de vraag een selectie te maken uit de KPI's. Zodat we een goede set aan KPI's overhouden waarmee we ook in staat zijn om de maatschappelijke impact die we vanuit de strategische visie willen bereiken te meten en te monitoren. De definitieve set aan indicatoren kan dus nog veranderen.
Zij zullen ons ook, gezien hun ervaring rondom onderzoeksmethoden, adviseren over zowel de 0-meting als de KPI's. Ook is het van belang om goed te kunnen vergelijken met andere gemeenten en het regionaal en landelijk gemiddelde. Op die manier krijgen we scherper in beeld wat onze lokale uitdagingen zijn en waar we mogelijk extra op moeten inzetten.

De concept KPI's die hieronder zijn opgenomen kennen verschillende invalshoeken. Zo zijn er KPI's die aangeven wat de impact op onze inwoners en de Beekse samenleving is, KPI's die aangeven hoe effectief onze dienstverlening is en KPI's die laten zien welke activiteiten er worden uitgevoerd om de doelen van de strategische visie te bereiken. In het uiteindelijke monitoringsplan zal het onderscheid tussen de verschillende niveaus van KPI's duidelijk worden weergegeven.

Korte termijn KPI's (<1 jaar):
- Het aantal inwoners dat voedselhulp kreeg.
- Het percentage van de beroepsbevolking dat in duurzame, betaalde arbeid zit, inclusief tijdelijke of parttime banen.
- Inwoners/ huishoudens op niveau sociaal minimum
- Inwoners met problematische schulden
- Het percentage van het totaal aantal leerlingen dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
- Het percentage inwoners dat zich verbonden voelt met hun buurt en sociale omgeving
- Het percentage inwoners dat actief deelneemt aan vrijwilligerswerk binnen de gemeenschap.

Middellange termijn (1-5 jaar):
- Het percentage inwoners dat informele hulp (mantelzorg) biedt aan personen buiten eigen huishouden
- Het percentage inwoners dat zich inzet voor de buurt
- Het percentage inwoners dat gebruik kan maken van een (steunend / sociaal) informeel netwerk
- Het aantal speelvoorzieningen in elke kern in Beek voor kinderen met een beperking
- Het aantal openbare ruimtes/gekeurde gebouwen in Beek dat toegankelijk is voor iedereen
- Tevredenheid inwoners over hulp vanuit de integrale toegang
- Het aantal huishoudens dat geholpen is via de doorbraakmethode
- Gemiddelde tevredenheidsscore uit samenwerkingsenquête door partners in het omliggend veld

Lange termijn (5 tot 10 jaar):

- Het aantal jongeren dat door inzet van jongerenwerk een groter sociaal netwerk heeft
- Het percentage inwoners dat door ondersteuning in het sociaal domein niet meer afhankelijk is van professionele/formele hulp
- Het percentage inwoners dat een toegenomen veerkracht heeft ontwikkeld in het omgaan met fysieke, mentale of sociale uitdagingen
- Het percentage inwoners dat gebruik maakt van informele i.p.v. formele hulp
- Het percentage inwoners dat gebruik maakt van collectieve i.p.v. individuele voorzieningen
- Aantal hulpvragen zonder doorverwijzing naar formele hulp
- Het percentage inwoners dat na ondersteuning in het sociaal domein beter in staat is zelfstandig te functioneren in de maatschappij
- Stapeling van voorzieningen in huishoudens
- Het percentage kinderen en jongeren dat gebruik maakt van formele hulp
- Ervaren gezondheid van volwassenen en jongeren
- Totale kosten zorgverzekeringswet per verzekerde
- Overgewicht bij volwassenen en kinderen
- Percentage inwoners dat aangeeft voldoende sociale contacten te hebben
- Percentage inwoners dat aangeeft zich vaak eenzaam te voelen
- Percentage inwoners dat voldoet aan de beweegnorm
- Kinderen met vroeggeboorte en laag geboortegewicht
- Kinderen met een risico op onderwijsachterstand
- Kinderen die opgroeien in armoede
- Het percentage van het totaal aantal leerlingen dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

MIK&PIW Groep

Voor de extra inzet m.b.t. het versterken van de sociale basis denkt PIW aan de volgende indicatoren. Deze KPI's zijn gericht op het meten van zowel kwantitatieve als kwalitatieve resultaten, zoals betrokkenheid van bewoners, samenwerking tussen organisaties, en de daadwerkelijke impact op het welzijn van inwoners.

1. Sociale basis:
   - Aantal betrokken bewoners bij initiatieven (zoals Open Inlopen, themabijeenkomsten, en buurtcirkelinitiatieven).
   - Mate van samenwerking tussen netwerken en organisaties binnen de wijk (bijv. aantal partners in de coalitie ‘Beek samen tegen eenzaamheid’).
   - Aantal nieuwe sociale initiatieven opgezet door bewoners, ondersteund door het opbouwwerk per kern.
2. Bieden van bestaanszekerheid:
   - Aantal bewoners bereikt met informatie over financiële ondersteuning en sociale voorzieningen.
   - Aantal mensen dat ondersteuning krijgt via specifieke preventieve maatregelen of individuele begeleiding.
3. Vergroten van kansengelijkheid:
   - Aantal jongeren betrokken bij ambulant werk en jongereninitiatieven en jongereninloop.
   - Verdeling van deelnemers per wijk en sociaaleconomische achtergrond, met een focus op kwetsbare groepen.
   - Uitvragen aan de jongeren wat de aanwezigheid van het jongerenwerk en de inloop voor hen betekend middels een kleinschalig tevredenheidsonderzoek.

4. Bevorderen van gezond (samen)leven:
   - Aantal gezondheidsvoorlichtingssessies en deelname aan activiteiten die gezondheid bevorderen (bijv. themabijeenkomsten over gezondheid).

Onze bronnen voor de indicatoren:

Jaarlijks

- Cliëntervaringsonderzoek Wmo
- Cliëntervaringsonderzoek Jeugd
- Cliëntervaringsonderzoek Vidar/Werk en inkomen
- Burgerpeiling(eenmaal per twee jaar)
- Kwartaalcijfers Wmo en Jeugd gemeente Beek
- Cijfers Vidar
- Cijfers sociaal werk MIK&PIW Groep (jaarverslag)
- SHV
- Instroom statushouders

Elke 4 jaar

- Gezondheidsmonitor Jeugd GGD ZL
- Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen GGD ZL
- Eventuele aanvullende onderzoeken vanuit de GGD ZL, zoals m.b.t. Mbo studenten

Zowel jaarlijks als op lange termijn

- Waar staat je gemeente (dit is een verzamelpunt van meerdere bronnen zoals CBS, Vektis, Perined)
- CBS data
- Monitoren KPI's (liggen we op koers, waar moeten we bijsturen)